

“Elke geboorte is een eigen verhaal”, zo begint Christine Haegeman met het vertellen van *haar* verhaal. Geen twee geboortes verlopen gelijkaardig of worden hetzelfde ervaren. Het proces van zwangerschap, geboorte en groeien van dag na dag, is voor iedereen een uniek verhaal, met vallen en opstaan, aftasten, zoeken, twijfels, angsten en groei.

Een rouwproces omschrijven als een geboorte roept bijzonder krachtige betekenissen en beelden op. Met deze metafoer erkent Christine de uniciteit van haar eigen proces, en tegelijk ook dat van alle andere rouwenden. Dit is *haar* authentieke, unieke verhaal. Ze erkent hiermee ook de kracht van de natuur als een al overstijgende kracht, zowel in oorzaken als in gevolgen van verlies. De dood stapt ongevraagd en genadeloos binnen in het leven van dit gezin, en neemt hen mee in de naweeën en in de groei. In de huidige tijdsgeest waar we de dood willen bannen als een onderdeel van het leven, en we alle ‘over’- en ‘onder’ symptomen van rouw dreigen te pathologiseren, kunnen we de beschrijving van een rouwproces als een geboorte ook horen als een zachte schreeuw om het omgaan met verlies weer als een natuurlijk deel van het leven te maken. Maar bovenal is haar metafoorgebruik en de beschrijving van haar eigen proces een getuigenis van een indrukwekkende veerkracht van een rouwende moeder om haar kind.

In gesprek met rouwenden schieten woorden vaak tekort, en wordt er gezocht naar beelden. Het gebruik van een veelheid aan metaforen en beeldspraak in dit boek hoeft dan ook niet te verwonderen. De intense liefde (tussen ouders en kinderen), en het enorme lijden (bij de dood die deze relatie bedreigt in de fysieke dimensie), zijn vaak niet te vatten in woorden. Beelden, kunst en stilte zijn voor velen een weg om iets te kunnen ‘zeggen’ of ‘horen’ van de diepe pijn en worstelingen.

“Even mijn baby laten huilen, maar tegelijk de warmte en geborgenheid geven zodat hij zijn rust kan weervinden”. Zo beschrijft Christine het recht op haar relatie met haar overleden kind, met haar liefde én met haar pijn. Het is een continue evenwichtsoefening tussen *“het mezelf toelaten om mijn verdriet te beleven en mijn pijn te ‘eren’ en mezelf er toch niet in te verliezen en dingen te doen die me misschien weer dat beetje energie geven”*. Hiermee wordt de kern van een enorme uitdaging binnen het rouwproces krachtig verwoord. Het beleven en eren van de pijn is voor velen de verbinding met de overledene. De pijn is het lijden én de liefde tegelijk. Soms wordt men ‘getrokken’ naar de pijn, terwijl men soms moet zoeken naar een afstand van de pijn om er niet door verzwoegen te worden. Een zoekproces wat bij mij, wanneer ik getuige MAG zijn van zo een intense liefde in het psychotherapeutisch werk met rouwende koppels en gezinnen, steeds weer de diepste ontroering en bewondering brengt.

Op een zeer indrukwekkende manier gaat Christine in haar zoekproces nog een stap verder. Méér dan het proces van balanceren tussen afstand en nabijheid van het overleden kind en de pijn van het verlies, zoekt zij de nabijheid IN de pijn. *“Keer op keer kwam ik tot het besef dat juist zinvolheid zoeken in hetgeen je zo verscheurt, de weg is naar heling en troost”*. De pijn wordt een kracht, het intense gemis wordt een rustpunt, de leegte wordt kostbaar. Dit bijna onvoorstelbare perspectief roept verwondering en bewondering op, en maakt dit boek tot een mogelijks enorme steun voor andere rouwenden, en ongetwijfeld tot een grote meerwaarde voor alle hulpverleners die het voorrecht krijgen om de verhalen van rouwenden te mogen delen.

“Elke geboorte is een eigen verhaal... Een verhaal dat je kan delen met wie het horen wil [en kan]”.

An Hooghe